

INSTITUTUL NAȚIONAL AL JUSTIȚIEI

*Anexa nr. 14
la Hotărârea Consiliului
INJ
nr. 8/4 din 4 aprilie 2025*

CURRICULUM

pentru instruirea prin activități simulative la disciplina

**„ CERCETAREA JUDECĂTOREASCĂ A INFRAȚIUNILOR CONTRA BUNEI
DESFĂȘURĂRI A ACTIVITĂȚII ÎN SFERA PUBLICĂ ”**
(candidați la funcțiile de judecător și de procuror)

AUTORI:

Octavian IACHMOVSCHI,
procuror, Procuratura Anticorupție,
dr. în drept, formator INJ

Vitalie BUDECI,
Judecător, Curtea de Apel Chișinău,
dr. în drept, formator INJ

AVIZAT
Șef al Direcției instruire și cercetare,
Ecaterina POPA

CHIȘINĂU, 2025

I. PRELIMINARII

Instruirea prin activități simulative la disciplina *Cercetarea judecătorească a infracțiunilor contra bunei desfășurări a activității în sfera publică* contribuie la formarea abilităților practice ale viitorilor procurori și judecători, inerente activității instanțelor de judecată și a procuraturii la faza centrală a procesului penal - judecarea în fond.

Cursul își propune ca scop nu numai aplicarea propriu-zisă a legii procesual-penale, dar și, fapt deosebit de important, a practicii naționale pe segmentul judecării acestor categorii de infracțiuni.

Candidații la funcția de judecător și de procuror sunt inițiați asupra unui spectru vast de probleme cu care se confruntă teoreticienii și practicienii din domeniul procedurii penale, inclusiv, avînd în vedere caracterul dinamic al legislației materiale și procesuale.

Prin simularea procesului de judecată și a diferitor incidente procedurale, audienții capătă abilități de a cerceta în profunzime și de a furniza soluții legale, temeinice și motivate, în spețe concrete, prin realizarea atribuțiilor procurorului și a judecătorului la judecarea în prima instanță.

Astfel, scopul principal al activităților de formare în cadrul proceselor simulate este de a dezvolta aptitudinile esențiale necesare punerii în aplicare a competențelor legale ale judecătorului și procurorului, în calitate de participanți la proces, consolidarea cunoștințelor teoretice și cultivarea abilităților necesare pentru o prestație eficientă în cauze privind categoriile de infracțiuni de corupție și conexe celor de corupție.

Din această perspectivă, activitățile simulative sunt orientate spre: cunoașterea și identificarea tehnicilor și instrumentelor specifice judecării infracțiunilor contra bunei desfășurări a activității în sfera publică, identificarea și selectarea corectă din punct de vedere legal a mecanismului pentru a soluționa probleme de ordin practic, simularea situațiilor de aplicare a normelor de deontologie profesională a judecătorului și a procurorului, simularea modalităților speciale de administrare a declarațiilor în procesul penal cu implicarea tuturor actorilor procesuali, luarea motivată a deciziilor juridice pe baza legislației procesual-penale și a jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului și a Curții Constituționale, valorificarea deplină a potențialului intelectual al audientului și prezentarea practicii judiciare.

O atenție sporită se acordă întocmirii actelor procedurale penale în calitate de cerință de bază a Codului de procedură penală și garanție a respectării drepturilor omului în cadrul procesului penal.

Curriculumul și scenariile în baza cărora se vor petrece activitățile simulative sunt elaborate în baza legislației penale și procesual-penale în vigoare a Republicii Moldova, a doctrinei juridice de specialitate, a practicii judiciare, fapt care va permite viitorilor judecători și procurori să-și completeze și să-și aprofundeze cunoștințele teoretice cu abilități practice.

Perfecționarea continuă a procesului de formare profesională reclamă necesitatea ca toți cei care vor să devină judecători și procurori să utilizeze cu maxim randament informația cu valoare formativă superioară din cadrul curriculumului la cursul de instruire prin activități simulative *Cercetarea judecătorească a infracțiunilor contra bunei desfășurări a activității în sfera publică*.

II. PRINCIPALELE OBIECTIVE ȘI COMPETENȚE

Prin studiul disciplinei, audientul va obține următoarele competențe:

La nivel de cunoaștere și înțelegere:

- să cunoască problemele de procedură care pot apărea în practică la judecarea infracțiunilor contra bunei desfășurări a activității în sfera publică și modul în care acestea pot fi depășite;
- să întocmească diferite categorii de acte procedurale penale specifice judecării în prima instanță a cauzelor privind comiterea infracțiunilor contra bunei desfășurări a activității în sfera publică, conform cerințelor normelor de drept procesual penal și tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte;
- să determine corect procedura de adaptare a diferitor categorii de hotărâri și pronunțarea lor;
- să motiveze demersurile procurorului, încheierile și sentințele judecătorești;
- să identifice carențele actelor procedurale penale, sub aspect de declarare a nulității lor;
- să utilizeze corect jurisprudența CtEDO în motivarea încheierilor și a sentințelor;
- să gestioneze eficient timpul judiciar;
- să comunice cu participanții la proces și cu mass-media;
- să conducă ședința de judecată ș.a.

La nivel de aplicare:

- să identifice soluții concrete pentru problemele de ordin practic vizând judecarea infracțiunilor contra bunei desfășurări a activității în sfera publică, ținând cont de particularitățile acestor categorii de infracțiuni;
- să utilizeze mijloace tehnice speciale la efectuarea acțiunilor procesual-penale sau măsurilor speciale de investigații;
- să fie capabil să formuleze întrebări față de specialiști și experți în vederea atingerii scopului procesului penal;
- să formeze deprinderi practice privind judecarea infracțiunilor contra bunei desfășurări a activității în sfera publică.

La nivel de integrare:

- să formeze capacități de transfer al cunoștințelor teoretice și a abilităților practice în situații atipice, soluționarea situațiilor dificile, rezolvarea unor sarcini cu un grad sporit de complexitate în cadrul judecării infracțiunilor contra bunei desfășurări a activității în sfera publică;
- să aprecieze importanța unui probatoriu în strictă conformitate cu legea, în vederea garantării și protejării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului;
- să conștientizeze necesitatea stabilirii circumstanțelor care dovedesc vinovăția inculpatului, cât și cele care îl dezvinovătesc, precum și circumstanțele care îi atenuează sau agravează răspunderea.

III. ADMINISTRAREA ACTIVITĂȚILOR DE SIMULARE

Denumirea activității simulative	Formatori	Sem.	Total ore	Evaluarea
<i>Cercetarea judecătorească a infracțiunilor contra bunei desfășurări a activității în sfera publică</i>	Octavian IACHIMOVSCI, Vitalie BUDECI	II	16 (4/12)	Evaluare continuă a activității

IV. TEMATICA SIMULĂRILOR ȘI REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR ÎN ACTIVITĂȚILE DE SIMULARE

Cercetarea judecătorească a infracțiunilor contra bunei desfășurări a activității în sfera publică

Nr.	Tema instruirii prin activități simulative	Numărul de ore pentru activitățile simulative
1	Curs: Aspecte generale aferente particularităților judecării cauzelor privind infracțiunile contra bunei desfășurări a activității în sfera publică	4
2	Simularea procesului de examinare a cauzelor penale privind infracțiunile de corupere pasivă	3
3	Soluțiile adoptate de către instanțele de judecată la examinarea cauzelor penale privind infracțiunile de corupere pasivă	3
4	Simularea procesului de examinare a cauzelor penale privind infracțiunile de trafic de influență și corupere activă	3
5	Soluțiile adoptate de către instanțele de judecată la examinarea cauzelor penale privind infracțiunile de trafic de influență și corupere activă	2
6	Evaluare și feedback	1
Total ore:		16

V. METODICA ACTIVITĂȚILOR DE SIMULARE/RESURSE LOGISTICE

METODICA ACTIVITĂȚILOR DE SIMULARE	RESURSE LOGISTICE
<i>Reguli referitoare la scenariile folosite în cadrul activităților de simulare</i> Scenariile conform cărora se vor petrece activitățile de simulare sunt elaborate de formator pe baza unor cauze penale reale, însă nu se vor copia sau repeta. Scenariile sunt modelate astfel încât, pe lângă faptul că, vor implica situații des întâlnite în practică, vor scoate în prim plan subiecte complicate sau dificil de soluționat, ceea ce va implica (pentru audienți) un efort suplimentar de studiere a practicii judiciare, teoriei de specialitate etc. <i>Activitatea scrisă în cadrul simulărilor</i>	➤ una sau mai multe săli special amenajate pentru simularea procesului; ➤ echipament de înregistrare video și audio a procesului; ➤ o sală dotată cu unul sau mai multe calculatoare și printere; ➤ acces la internet, materiale de birotică;

Grupul de audienți se va împărți, după caz, în grupe a câte 4 audienți în fiecare grup. Rolurile vor fi distribuite astfel: un procuror, un judecător, un avocat, un inculpat. Repartizarea audienților pe grupuri și repartizarea audienților din grupuri pe roluri se face de formator la începutul orei practice. Tot atunci fiecărui grup i se repartizează scenariul cauzei care urmează să fie simulată în dependență de tema simulării. Activitatea scrisă în cadrul grupurilor are loc concomitent, în toate grupurile. Pentru aceasta formatorul pregătește un număr de scenarii la tema respectivă egal cu numărul de grupuri de audienți, astfel încât în activitatea scrisă să fie antrenati toți audienții candidați la funcția de procuror. Aspecte metodice de lucru în grup: Audienții cu roluri de apărător în auditoriu studiază materialele scenariului și tot atunci pregătesc, după caz, cererea de contestare a acțiunii procesuale, etc.. Acuzatul, de rând cu apărătorul, formulează printr-o cerere argumentele și cerințele sale. Procurorul și judecătorul, întocmesc actele corespunzătoare simulării în derulare, acte de dispoziție. În tot timpul activităților scrise în grupuri, formatorul se află în auditoriu, supraveghează activitatea audienților, răspunde la întrebări, dă sfaturi și recomandări. <i>Activitatea verbală în cadrul simulărilor</i> Activitățile simulative verbale au loc prin simularea procesului judiciar, desfășurate conform regulilor de procedură fixate în C.P.P. La finalul fiecărei activități de simulare cât și la finalul întregului modul de simulare, formatorul dă recomandări practice, comentează activitatea audienților. La fel, formatorul dă exemple de bune practici și rele practici.	după caz: tablă flip-chart, proiector, soft ZOOM.
--	--

VI. EVALUAREA

A. Evaluarea continuă a audientului se va face cu note pe scara de la 1 la 10 pentru fiecare activitate de simulare în care este antrenat. Notele vor fi acordate pentru calitatea actelor procedurale întocmite (individual sau în grup), precum și pentru calitatea prestației verbale. La evaluarea activității continue se va ține cont de:

- participarea audienților în cadrul simulării;
- realizarea activităților individuale/în grup;
- răspunsuri orale, participare la dezbateri/studii de caz;
- redactarea actelor procedurale ce reies din cazurile simulate.

VII. BIBLIOGRAFIA RECOMANDATĂ

I. Acte legislative și normative: Naționale:

1. Constituția Republicii Moldova, 29 iulie 1994.
2. Codul penal, adoptat prin Legea nr. 985-XV din 18.04.2002;
3. Codul de procedură penală, adoptat prin Legea nr. 122-XV din 14.03.2003;
4. Codul fiscal, aprobat prin Legea nr 1163 din 24.04.1997
5. Codul educației nr.152 din 17.07.2014
6. Legea nr.158 din 04.07.2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public.
7. Legea nr. 199 din 16.07.2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică
8. Legea privind statutul alesului local nr. 768 din 02.02.2000;
9. Legea cu privire la asistența juridică internațională în materie penală din 01 decembrie 2006;
10. Legea nr.133 din 17.06.2016 privind declararea averii și intereselor personale;
11. Legii nr. 82 din 22.04.2017 a integrității;
12. Legea cu privire la Procuratură, nr.3 din 26.02.2016.
13. Legea cu privire la Curtea Constituțională, nr.317-XIII din 13.12.1994.
14. Codul jurisdicției constituționale, nr.502-XIII din 16.06.1995.
15. Legea privind organizarea judecătorească, nr.514-XIII din 06.07.1995.
16. Legea cu privire la avocatură, nr.1260-XV din 19.07.2002.
17. Legea cu privire la activitatea poliției și statutul polițistului nr.320 din 27.12.2012.
18. Legea cu privire la activitatea specială de investigații nr. 59 din 29.03.2012.
19. Legea cu privire la protecția martorilor și altor participanți la procesul penal nr.105 din 16.05.2008
20. Legea Republicii Moldova privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor de judecată, nr.1545-XIII din 25.02.1998.
21. Legea cu privire la Centrul Național Anticorupție nr.1104 din 06.06.2002.
22. Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei nr.548 din 21.07.1995.
23. Legea privind activitatea bancilor nr.202 din 06.10.2017.
24. Legea privind Comisia Națională a Pieții Financiare nr.192 din 12.11.1998.
25. Legea cu privire la asistența juridică internațională în materie penală din 1 decembrie 2006.
26. Legea nr.271 din 18.12.2009 privind verificarea titularilor și candidaților la funcțiile publice;
27. Legea nr. 48 din 30.03.2017 privind Agenția de Recuperare a Bunurilor Infraționale.
28. Hotărîrea Guvernului privind punerea în aplicare a unor acte legislative, nr. 1001 din 26.12.2011;
29. Regulamentul privind angajarea prin concurs a personalului medical din sistemul sănătății, aprobat prin ordinul nr.139 din 15.10.2015 a Ministerului Sănătății

II. Internaționale:

1. Declarația Universală a Drepturilor Omului (10.12.1948).
2. Convenția europeană pentru apărarea drepturilor și a libertăților fundamentale ale omului (4.11.1950).
3. Principiile generale privitor la independența organelor judecătorești (1985).
4. Convenția europeană despre colaborarea reciprocă privind asistența juridică internațională în materie penală și protocolul ei (1959).
5. Convenția țărilor CSI privind asistența juridică și raporturile de drept în procesele civile, familiale și penale (22.01.1993).

6. Convenția penală privind corupția (Strasbourg, 27 ianuarie 1999), ratificată prin Legea nr.428-XV din 30 octombrie 2003
7. Convenția ONU împotriva Corupției (New-York, 31 octombrie 2003), ratificată prin Legea nr. 158-XVI din 6 iulie 2007)
8. Convenția civilă privind corupția (Strasbourg, 04 noiembrie 1999), ratificată prin Legea nr.542-XV din 19 decembrie 2003
9. Convenția Consiliului Europei privind spălarea, descoperirea, sechestrarea și confiscarea produselor infracțiunii și finanțarea terorismului din 16.05.2005.

III. Literatură didactică și științifică:

1. A. Donciu. Suport de curs „Prevenirea, investigarea și sancționarea corupției, spălării banilor și a finanțării terorismului”;
2. C. Păun. Crima organizată sau organizarea crimei, în Analele Academiei de Poliție „Al. I. Cuza” anul 1 – București 1993;
3. Comentariul Codului penal. Chișinău 2009
4. E. Sutherland. White Collor Crime New York . Edit. Dryden Press 1949;
5. G. Antoniu, Șt. Daneș, M. Popa. Codul penal pe înțelesul tuturor. București 1995;
6. G. Boissier. Cicero et ses amis, trad. de N. Steinhart – Edit. Univers, București 1977;
7. Gh. Nistoreanu și C. Păun. Criminalitatea financiar-bancară, studiu prezentat cu prilejul simpozionului „Noi forme de criminalitate” organizat de Soc. Română de Criminologie și Criminalistică București 1993;
8. I. Pitulescu. Al treilea război mondial. Crima organizată. Ed. Națională București 1996, pag. 378;
9. I. Teodorescu. Curs de drept penal și procedură” – București 1929;
10. P. Strihan și alții. Istoria dreptului românesc. Edit. Academiei, București 1980;
11. Petre Ionescu Muscel. Istoria dreptului penal român. Spre o nouă justiție penală. Studiu comparativ, istorie, filosofie, drept. București 1931;
12. Th. Mommsen. Le droit penal romain, vol. 3, Paris 1907;
13. V. Dobrinioiu. “Corupția în dreptul penal român”, Edit. Atlas Lex, București 1995;
14. Vasile Gurin, Valeriu Pascaru și alții, Corupția, Chișinău 2000.
15. 4. I. Dolea, Probele în procesul penal. Îndrumar pentru avocați, Chișinău 2016

IV. Practica CtEDO

1. Ludi c. Elveției hotărârea din 15 iunie 1992
2. Texeira de Castro c. Portugaliei din 09 iunie 1998
3. Vanyan c. Federației Ruse hotărârea din 15 decembrie 2005
4. Edwards și Lewis c. Regatul Unit, hotărârea din 27 octombrie 2004
5. Ramanauskas contra Lituaniei, hotărârea din 05 februarie 2008
6. Khudobin contra Rusiei, hotărârea din 25 octombrie 2006
7. Sandu contra Moldovei, hotărârea din 11 februarie 2014
8. Morari contra Moldovei din 08 martie 2016
9. Pareniuc comtra Moldovei din 01 iulie 2014
10. Miliniene contra Lituaniei din 24.06.2008
11. Deweer contra Belgiei din 27 februarie 1980
12. Eckle contra Germaniei din 15 iulie 1982
13. Padin Gestoso contra Spaniei din 08.decembrie 1998
14. Steve Mitchell Zschüschen contra Belgiei din 02 mai 2017

V. Practica Curții Constituționale

1. Decizia Curții Constituționale nr.6 din 16.04.2015
2. Hotărîrea Curții Constituționale nr.33 din 07.12.2017
3. Hotărîrea Curții Constituționale nr.22 din 27.06.2017
4. Decizia Curții Constituționale nr. 95 din 21.09.2017
5. Decizia Curții Constituționale nr.110 din 07.11.2017
6. Hotărîrea Curții Constituționale nr. 22 din 01.10.2018
7. Decizia Curții Constituționale nr.25 din 29.03.2018
8. Decizia Curții Constituționale nr.41 din 08.05.2018